

Тема. Кирило-Мефодіївське братство

Після цього уроку ви зможете:

- ▶ Визначити передумови утворення Кирило-Мефодіївського товариства;
- ▶ Характеризувати програмні документи Кирило-Мефодіївського братства і на їх основі визначити мету, цілі та завдання, які ставило перед собою товариство, та форми і методи діяльності.
- ▶ З'ясувати значення Кирило – Мефодіївського братства для розгортання національно – визвольного руху в Україні;
- ▶ Удосконалити вміння працювати з документами та іншими історичними джерелами, аналізувати їх, робити висновки, порівняння, висловлювати свої думки;
- ▶ Давати власну оцінку діяльності товариства.

Етапи розвитку національних рухів у Східній Європі

- ▶ **Фольклорно – етнографічний** - збирання та вивчення історичних документів, етнографічних експонатів, фольклорних пам'яток.
- ▶ **Літературний (або культурницький)** - відродження мови народу, боротьба за розширення сфери її вжитку, особливо в літературі та освіті.
- ▶ **Політичний** - більш організаційне згуртування національних сил, поява та зміцнення їхніх політичних організацій, усвідомлення національних інтересів, активна боротьба за національне визволення.

Завдання:

- До якого етапу розвитку національного руху можна віднести діяльність Кирило-Мефодіївського братства?

Передумови утворення Кирило-Мефодіївського товариства

Зовнішні

- ✓ Загострення протистояння в Європі між силами абсолютизму і демократії;
- ✓ Розвиток європейської філософської думки та ідей польського романтизму;
- ✓ Поява європейських таємних організацій.

Внутрішні

- ✓ Подальший наступ російського царизму на права українців;
- ✓ Посилення процесу русифікації;
- ✓ Виникнення української національної ідеї;
- ✓ Збереження та подальший розвиток традицій українського національно-визвольного руху.

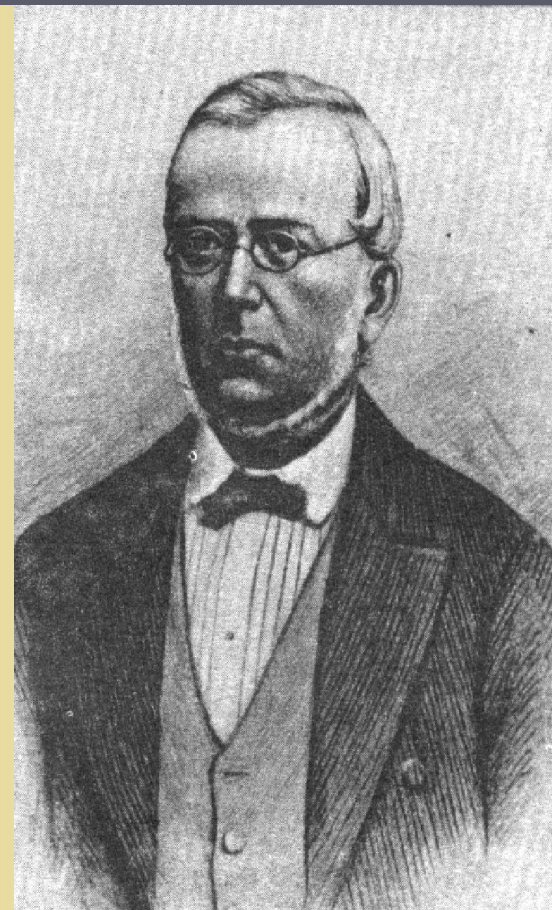
Микола Гулак

Микола Костомаров

Василь Білозерський

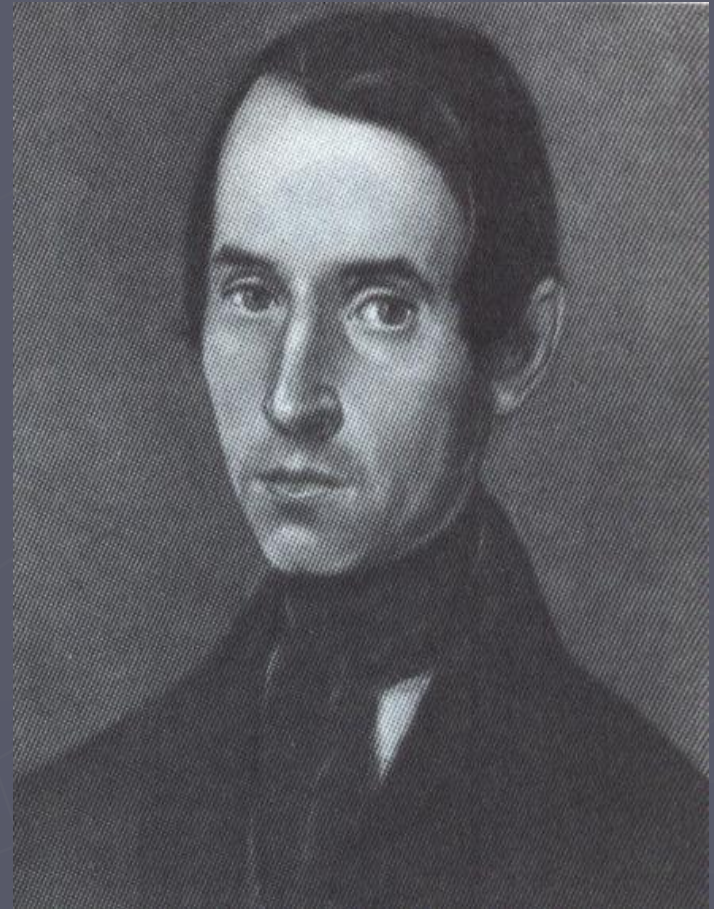

Микола Гулак

Панас Маркович

Панас Маркович

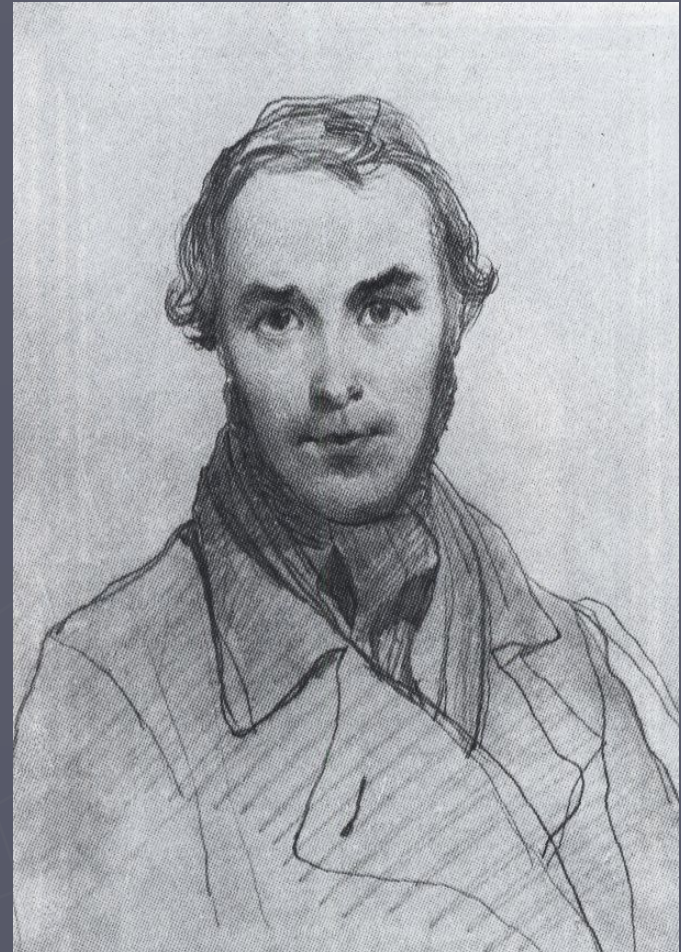

Олександр Навроцький

Тарас Шевченко

Пантелеймон Куліш

Тарас Шевченко

Програмні документи товариства

“Книга буття
українського народу”

“Статут”

Головні ідеї

“Головні
правила”

The book cover features a central white oval containing text and a figure. Above the oval is a decorative floral ornament. Below the oval, a man in a long coat and hat stands holding a rifle. At the bottom, two figures are shown lying on the ground, possibly dead or resting, with their bodies partially covered by cloths. The background is a dark, textured grey.

М.І. КОСТОМАРОВ

„ЗАКОН
БОЖИЙ”

(КНИГА БУТТЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ)

Головне завдання

□ підняти всіх слов'ян на
боротьбу за економічне,
соціальне і національне
визволення

Програмні цілі

- ▶ Знищення царизму, кріпосного права і поділу населення на стани.
- ▶ Об'єднання слов'янських народів у єдину федерацію.
- ▶ Кожен слов'янський народ зберігає свою самостійність і незалежність і утворює власну державу з республіканською формою правління у складі федерації.
- ▶ Управління Слов'янською федерацією повинен здійснювати Слов'янський собор із представників усіх слов'янських народів.
- ▶ Проголошення рівності, демократичних прав і свобод народів.
- ▶ Розвиток національної мови та культури усіх слов'янських народів.
- ▶ Українському народові відводилася місія визволителя, спасителя і об'єднувача усіх слов'янських народів.
- ▶ Правове законодавство повинно ґрунтуватися на релігійних ідеях.

Релігійна спрямованість

- ▶ Названо на честь відомих слов'янських просвітителів, православних Кирила й Мефодія.
- ▶ Форма організації була запозичена в українських церковних братств.
- ▶ В програмних документах домінують соціальні ідеї первісного християнства.
- ▶ Чітко просліджується ідея відстоювання загальнолюдських цінностей: справедливості, свободи, рівності і братерства.

Форми і методи боротьби

- ▶ Нелегальність і конспірація
- ▶ Прийняття присяги
- ▶ Проголошення взаємодопомоги
- ▶ Поширення освіти і грамотності серед населення
- ▶ Поширення своїх ідей через виховання молоді і розповсюдження літератури

Дві течії товариства

► Помірно – ліберальна

(Костомаров, Куліш,
Білозерський, Маркович)

- * Висловлювалися за досягнення поставленої мети шляхом проведення реформ і здійснення поступових перетворень.

► Радикальна

(Шевченко, Навроцький,
Гулак, Посяда)

- * Висловлювалися за революційний переворот, встановлення республіки, соціальне і національне звільнення українського народу.

в Ст. 6
1897.

..1..
В П.

АРХИВЪ ДИПЛОМАТИИ

АРХИВЪ

III-го ОТДѢЛЕНІЯ

СОБСТВЕННОЙ

ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА

КАНЦЕЛЯРІИ.

Объ Украина - Славянская,
Объясненъ,

Объ Судовинахъ, Меленко

Апрелъ

№	100
Классификация	211
Дата	1897

- ▶ До якого етапу розвитку національного руху можна віднести діяльність Кирило-Мефодіївського братства?

Значення діяльності товариства

- ▶ Поклало початок переходу від культурницького до політичного етапу боротьби за національний розвиток України.
- ▶ Це була спроба передової частини української інтелігенції осмислити та визначити місце і роль українського народу в тогочасному світі.
- ▶ Спроектувало передові західноєвропейські ідеї на український ґрунт.
- ▶ Сформулювало основні засади українського національного відродження.
- ▶ Визначило форми і методи досягнення поставленої мети.
- ▶ Діяльність товариства - то був початок довгої безупинної боротьби української інтелігенції з російським царизмом.